

Iznajla ob 4 zjutraj.

Stane celoletno... 40 K

mesečno... 30

za inozemstvo... 100

Oglasi za vsak mm višine

stolpca (38 mm)... 1 K

mali oglasi do 30 mm

stolpca (38 mm)... 1 K

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L

Telefon št. 72.

Upravišstvo:

Cesarska ulica št. 64.

Telefon št. 38.

Račun kr. pošt. ček. urada

št. 11.842.

Ljubljana, 5. aprila.

Zadnje dni se v vedno določnejši obliki širijo vesti, da se pripravlja v klerikalni stranki razkol. Poslanec Korošec, ki je še nekaj formalen, čeravno ne več dejanski voditelj SLS, je na shodu v Radovljici izrecno potrdil, da »bodo eno doživeli staro priklazen, da se bo skušalo našo stranko razbiti ali jo vsaj z energičnimi frazami oslabiti.« Znanja stvar je, da se v Slovenski ljudski stranki, odnosno njenih državni politiki že dve leti sem borita dve struji.

Oportunisti, ki imajo dolgo politično prakso za seboj in so si iz dobe nacionalnih borb ohranili še nekaj smisla za narod in državo, so dolgo zagovarjali politiko sodelovanja v našem velikem državnem življenju. Njihov voditelj dr. Korošec je bil vedno pripravljen, stopiti v vsako pri rekonstrukciji Pašičevega klerikalne bi bili klerikalci gladko postali vladna stranka, ako bi bilo šlo na volji dr. Korošca in njegove ožje grupe. Takrat so se hvalili hrvaški klerikalci, da so skupaj z gosarjevci Korošecov načrt preprečili.

Kakor v Beogradu, tako je tudi v Ljubljani zrasla oportunistom čez glavo komunistična struja, ki danes obvladuje klerikalno stranko. Ta struja, koje šef je dr. Gosar, je napram narodu in državi posvsem nihilistična. Ona sanja o boljševizmu »v znamenju križa« ter pripravlja svojo deveto došlo z razdiranjem sedanosti. Njej ni nič sveto; cinčno razbija vse osnove našega narodnega življenja, spodkopava medsebojno zaupanje, razpaljuje najnižje instinkte. Ta struja je zmagała v klerikalni stranki. Koroščeva grupa nima več moralnega pogoja, da bi se ji odločno uprla, temveč se ji neprestano umika.

Izgleda, da je baš to dejstvo izzvalo pokret konservativnih klerikalnih življenj, ki se pripravljajo, da se odkrito odcepijo od današnje SLS. Pristaši te struje so menda po večini ljudje, ki so nekdanj slepo sledili Susteršiču. Tem krogom se zdi, da je vsled neoposobnosti klerikalnih voditeljev »katoliška stvar« v državi silno oškodovana, ker se je klerikalna politika vsled svoje negativizma dala potisniti v ozadje, mesto da bi v državi sodoščevala. Susteršiču da bi se to nikdar ne bilo dogodilo! Če bi on prišel nazaj, bil bi minister, velik državni, eden izmed odločujočih mož v Jugoslaviji, ker je dovolj pameten, da priznava nepromenljiv fakt eksistence Jugoslavije.

Tako rezonirajo stari njegovi prijatelji. Želijo si povratka svojega poglavarja in strastno dokazujejo, ne njegovo nedolžnost, pač pa da je on daritveno jagnje, na katero je natovala SLS svoje grehe ter ga ekspedirala čez granico. V Jugoslaviji smejo politično vlogo igrati vsi nekdanji Susteršičevi sodružniki, od škofa, ki mu je dajal svoj blagoslov, do zadnjega kaplana, ki je pridno denunciral razne »serbiofile«, da so jih zapirali v ječe, gonili v taborišča in na fronto, jemali njihovim ženam in otrokom pišle vojne podpore ter jim kopali grobove na Suhem bajeju. Zakaj bi je ne smel dr. Susteršič?

V njegovo obrambo so napisali prijatelji brošuro, ki se pripisuje njemu samemu in ki bo v kratkem dana v javnost. Brošura bo razkrinkala marsikatero igro klerikalne stranke, očitno v namenu, da izzove debato o grehih in pogreških SLS ter razbija njeno sedanjo, pod terorjem katoliškega boljševizma se nahajajočo organizacijo. »Slovenec« to dobro čuti in zato izjavlja že naprej, da se z brošuro ne bo bavil...

Klerikalna stranka se zaveda, da se ji bližajo težki časi. Njena neiskrena politika, ki vsakemu nekaj drugega obeta, ki proslavlja Ljenuja in misli na Benedikta, govori o pravicah delovnega ljudstva, pa hoče duhovniške komisarijate, grmi proti kapitalizmu, a z mrzlično naglico gradi banke in velepodjetja, je izzvala reakcijo, ki grozi podreti dosedanje enotnost klerikalne fronte.

Oficijelna klerikalna politika si skuša olajšati situacijo z raznimi intrigami. Napram demokratom, ki so njeni neizprosni neprijatelji, je podvojila svojo bujskajočo taktiko in z največjo skrbnostjo porabi vsako priliko, da bi omajala nacionalne vrste jugoslovanske demokracije. Podobno postopa napram Samostojni kmečki stranki. Socijaliste in narodne socialce skuša pridobiti kot pomožne čete. V Ljubljani jim ponuja volilni kompromis, obetajoč jim za slučaj zmage vse magistratne funkcije. Ta metoda se je

Seja narodne skupščine

POVIŠANJE POSLANIŠKIH DNEVNIC. — SPREMEMBA ZAKONA O INVESTICIJSKEM POSOJILU.

Beograd, 5. aprila. (Izv.) Današnje dopoldansko sejo je otvoril predsednik dr. Ribar ob 11. uri. Po izvršenih formalnostih se je začela razprava o zakonskem predlogu glede povišanja dnevnic poslancem za 60 dinarjev. Prvi je govoril zemljoradnik Voja Lazić, ki se v svojem zavitem govoru ni izrekel ne za ne proti povišanju. Ko so ga poslanci pozvali, naj se izrazi odločno, je odgovoril, da bo njegov klub glasoval proti povišanju, češ da je to v interesu štedenja. Nato sta ga poslanci Korkut in Barić opozorila, da je večeraj več zemljoradniških poslancev posetilo Jugoslovanski klub, da naj bi se tudi on zavzel za povišanje dnevnic. Lazić je to odločno zanihal, nakar je posl. Barić naštel vse zemljoradniške poslance, ki so bili določeni, da se posejeda med radikale in demokrate, kjer bi mogli neopazeno pri glasovanju obsedeti. Barićeva konstatacija je izzvala v skupščini buren smeh. Posl. Wilder je zaklical Laziću: »To je nepravilno ravnanje in skrajna demagogija!«

Proti povišanju je govoril tudi dr. Momčilo Ivanić.

Nato je posl. Korkut predložil kompromisni predlog, ki so ga stavili muslimani iz južnih krajev, da naj se vzamejo sedanje dnevnice za bazo, dodatki pa se izplačajo samo onim poslancem, ki bi jih sprejeli, da se vidi, kdo lahko izhaja s sedanjimi dnevnicami.

Sledilo je glasovanje in je bil sprejet predlog za povišanje dnevnic za 60 dinarjev z ogromno večino. Proti je glasovalo samo nekaj zemljoradniških poslancev.

Zbornica je nato prešla na razpravo o predlogu finančnega odbora glede uporabe sedemdesetnega investicijskega posojila.

Dodatek pravi: Minister financ se pooblašča, da more iz prinosu 7% investicijskega posojila dati ministru saobračaja na razpolaganje vsoto 100 milijonov dinarjev, ki jo sme minister saobračaja takoj izdati, in sicer 1.) za nabavo poldrugega milijona pragon za obnovo prog normalnega tira za skupno vsoto 60 milijonov dinarjev, 2.) za nabavo rezervnih delov in materiala za popravo vagonov in lokomotiv v skupni vsoti 25 milijonov dinarjev in 3.) za osebo je v skupnem znesku 5 milijonov dinarjev. Kontrolno nad potrošanjem te vsote vodi parlamentarni odbor.

Prva sta govorila posl. Kristan in Hohnjec proti pooblastilu. Nato je bila seja zaključena.

V popoldanski seji je izjavil posl. Moskovčević, da je dodatek k zakonu o uporabi 7% posojila opresen preudic. Narod izgubi zaupanje v investicijske zakone, ako se ti naknadno menjajo.

Barantanje za Reko izključeno!

Važna izjava zunanjega ministra.

Beograd, 5. aprila. (Izv.) Danes po skupščinski seji so posetili zunanjega ministra dr. Ninčica poslanci Angelinović, Kučić in Wilder, da bi se informirali glede resničnosti časopisnih vesti, ki trdijo, da se bo na konferenci v Rapallu izvršila revizija rapalske pogodbe, da se odstojijo Jugoslaviji nekateri otoki proti temu, da se ukine reška država. Zunanji minister je izjavil, da o reviziji rapalske pogodbe ne more biti govora in da se bo razpravljalo na tej konferenci samo o modalitetah končne izvedbe pogodbe.

BOLEZEN SOPROGE GRŠKEGA PRESTOLONASLEDNIKA.

Beograd, 5. aprila. (Izv.) Soproga grškega prestolonaslednika, Jelena, hči rumunske kraljice Marije in sestra zaročenke našega kralja je zbolela za trebušnim legarjem. Bolezen je tem nevarnejša, ker se nahaja bolnica v blagoslovljenem stanju. Njena mati kraljica Marija je vsled tega obvestila danes popoldne odpotovala iz Beograda v Atene k hčerki.

izkazala za uspešno že pri strokovnih organizacijah, v katere so se pod firmo »koalicijske« vgnezdili prevratni klerikalni elementi in jih skoraj popolnoma obvladali. S to taktiko hočejo klerikalci ojačati svoje pozicije, da bodo lažje vzdržali revoluto v lastni stranki.

Klerikalizmu se bližajo težki časi. Ali je mogoče, da bi se našli napredni ljudje, ki bi mu pomagali preboleti krizo?

Poslanec Kopač govori tudi proti predlogu. Priznava nujno potrebo ureditve razmer pri prometu. Naj se že enkrat preneha z vednim »flikanjem«. Sedaj predlagano pooblastilo za 100 milijonov je tudi takšno »flikanje«, s katerim se ne bo nič opravilo. Priznava, da ne zadene sedanjega ministra saobračaja nikakršna krivda, da je naš promet v tako desolatnem stanju. Minister je imel vsaj pogum, da je povedal, kakšen je ta promet. Njegovi predniki pa so nam to redno zamolčali. Zahtevani znesek ne bo zadostoval v pokritje stroškov za izmenjavanje železniških pragon in za zgradbo železniških hiš. Govornik zahteva, da se zopet sprejmejo v službo oni železničarji, ki jih je dr. Korošec odpustil zaradi štrajka. Za njim govori poslanec Deržić, ki ostro napada železniško upravo.

Minister saobračaja poudarja, da je namen zakona poboljšanje našega prometa. Železničarjem je treba dati oblike in potrebne vsote za nabavo teh oblik so sedaj postavljene v budžet ministrstva saobračaja. Za stanovanja je predvidena vsota petnajst milijonov dinarjev, s čemur se bo moglo spraviti pod streho 200 do 250 rodbin. V finančnem odboru se pripravljajo predlog, da se izvedejo potrebne spremembe v zakonu o draginskih dokladah prometnih ustanov. Ta predlog hoče znatno izboljšati materialne prilike naših železničarjev. Razen tega se pripravljajo predlog za draginske doklade železniškim delavcem in predlog za povišanje premij iz kilometraž strojnemu in voznemu osebju.

Preda. Ribar je nato dal pooblastilni zakon na glasovanje. Glasovalo je 173 poslancev, in sicer 139 za, 34 proti, s čemur je bil zakon v prvem branju načelno sprejet.

Zbornica je na to prešla na 2. čitanje, kateremu je sledilo tretje, pri katerem je glasovalo 174 poslancev, 132 za in 34 proti.

Predsednik skupščine dr. Ribar je na to sporočil, da se v zmislu čl. 110 odvezane dnevnic vsem poslancem, ki niso bili prisotni pri glasovanju. Izvzeti so oni, ki imajo od narodne skupščine dopust v zmislu poslovnika.

Konec seje ob pol 20. uri. Prihodnja seja skupščine se vrši jutri ob 10. uri. Na dnevnem redu je razprava o kraljevi civilni listi, popoldne pa odgovori na interpelacije.

ODGODITEV SKUPŠČINE.

Beograd, 5. aprila. (Izv.) Po jutrišnji seji se narodna skupščina odgodi preko velikonočnih praznikov.

Kraljeva civilna lista

Beograd, 5. aprila. (Izv.) Finančni odbor je na svoji današnji seji razpravljajal o redukciji pravoslavne duhovništva. Do sklepanja v tem vprašanju ni prišlo, ker je predlagal predsednik vlade, naj se najpreje sklepa o kraljevi civilni listi.

Finančni odbor je prešel na ta predlog in je po daljši debati sklenil, da se določi kraljeva civilna lista s 24 milijoni dinarjev letno, od katerih se bo v slučaju potrebe izplačalo v valuti one države, kjer se vrši potrošek ali kjer so naročene dobave, do skupne vsote ene četrtine cele dovoljene vsote, računajoč po vsakokratni pariteti francoskih frankov. Ostale točke predloga so bile sprejete.

Finančni odbor

Beograd, 5. aprila. (Izv.) Tretja sekcija finančnega odbora je sklenila pregledovanje proračunov vseh ministrstev. Ministrstvu za socialno politiko je ostal nečrtn kredit za agrarno zajednicio v znesku 20 milijonov dinarjev. Na predlog poslanca Milana Pribičevića se je odobrilo kredit 40 milijonov dinarjev za zgradbo hiš za naseljenca. Zunanji minister se je uprj ukinjenju naših poslatništva v Španiji in Švici, na kar se je sklenilo ukiniti samo poslatništvo v Egiptu, katero se pretvori v generalni konzulat. Sklenilo se je tudi ustanoviti konzulat v Pittsburghu v Ameriki, za katerega bi prišle v vpoštev kot kandidat Hrvat Unković. Častni konzulat v Kanadi se pretvori v državni konzulat, katerega bo še nadalje vodil dosedanj častni konzul Šečerović.

ANEKSIJA BESARABIJE.

Bukarešta, 5. aprila. (Izv.) Senat je danes soglasno odobril zapisnik glede ujedinitanja Besarabije s Rumunijo.

Mala antanta proti povratku razkraljice Zite

ODLOČNA NOTA MALE IN VELIKE ANTANTE MADŽARSKI VLADI. — POSVETOVANJE VELEPOSLANIŠKE KONFERENCE. — ZITA NAJNEVARNEJŠA ŽENA.

Praga, 5. aprila. (Izv.) »Česke Slovo« poroča, da so večeraj izročili zastopniki Male antante budimpeštanski vladi kolektivno noto, v kateri v ostrem tonu zavzemajo stališče proti vrnitvi bivše cesarice Zite na Madžarsko. List trdi, da bodo tudi zastopniki Velike antante izročili v Budimpešti podobno noto.

Pariz, 5. aprila. (Izv.) Poslaniška konferenca je danes razpravljala o ukrepih, ki jih zahteva položaj, nastal vsled smrti bivšega cesarja Karla. Ukrenilo se ni doslej nič, pač pa se pričakuje na

prihodnji seji konference važni ukrepi glede bivše cesarice Zite.

London, 5. aprila. (Izv.) O tem, ali naj ostane bivša cesarica Zita še po Karlovi smrti na Madeiri ali ne, bo odločevala veleposlaniška konferenca, ker so zavezniški vladni krogi mnenja, da je Zita vzrok raznim Karlovim vzpostavitvenim poizkusom in da bi, če bi se ji dovolilo bivati v Avstriji, od tam gotovo poizkušala zavajati madžarske legitimiste. Zita je po mnenju zavezniških vlad politično ena najnevarnejših žensk na svetu.

Živahno delovanje monarhistov

SKUPNA AKCIJA V NASLEDSTVENIH DRŽAVAH ZA PROGASITOT OTONA. — ZADUŠNICE ZA KARLOM NA DUNAJU.

Budimpešta, 5. aprila. (Izv.) Organ madžarskih legitimistov »Viradat« poroča o uspehih pogajanj polkovnika Leharja z avstrijskimi in poljskimi legitimisti glede ustanovitve poljsko-madžarsko-hrvatske zveze držav; kateri se pozneje eventualno priključi tudi Avstrija. List trdi, da se je posrečilo polk. Leharju pridobiti tudi češke monarhiste za poizkus vzpostavitve Habsburžanov. Obenem so se legitimistični voditelji Poljske, Madžarske in Avstrije sporazumeli glede javnih manifestacij za Otona II, ki naj bi se vršile v vseh treh državah obenem.

Budimpešta, 5. aprila. (Izv.) Madžarski primas kardinal Csernoch se, kakor trdijo politični budimpeštanski krogi, natihoma pogaja z vplivnejšimi politiki in madžarskimi aristokrati glede ustoličenja

Karlovega sina Otona na madžarski prestol. Tudi vodja krščanskih nacionalcev Štefan Haller se v tem smislu že pogaja z ostalimi madžarskimi strankami.

Dunaj, 5. aprila. (Izv.) Danes so se v več cerkvah brale zadušnice za bivšega cesarja Karla. V petek priredi vodstvo legitimistične stranke žalno manifestacijo za Karla, pri kateri bodo načelniki okrajev prisegli zvestobo Otonu II.

Krščanski socialci so hoteli tudi v parlamentu vprizoriti nekako demonstracijo povodom Karlove smrti. Stopili so tozadevno v stik z ostalimi strankami, naleteli so pa najostrejši odpor ne le pri socialnih demokratih, ampak tudi pri Velenemcih. Zato so svojo namero opustili.

Pred otvoritvijo genovske konference

OBSEŽNE VARNOSTNE ODREDBE. — NEUTRALCI ZA REVIZIJO REPARACIJ. — PREDKONFERENCA VELIKE IN MALE ANTANTE.

Genova, 5. aprila. (Izv.) Tukajšnje oblasti so organizirale spričo bližajoče se konference strogo varnostno službo. Vsi tuji v Genovi in okolici so se morali javiti policiji. Določbe glede časnih karjev in poročanja o konferenci se še niso objavile. Glede dneva prihoda ruske delegacije v Genovo se varuje tajnost, ker se oblasti ob tej priliki boje fašistovskih incidentov. Kolodvori in pristanišča so okrašeni, mesto je v zastavah.

Predkonferenca nevtralnih držav.

Bern, 5. aprila. (Izv.) Včeraj se je tu otvorila spričo bližajoče se genovske konference predkonferenca nevtralnih držav, na kateri se je sklenilo, da bodo neutralci v Genovi pri vprašanju priznanja sovjetske vlade postopali v skladu z velisilami, da pa bodo na konferenci povdarjali, da je rešitev evropskih gospo-

darskih problemov v neposredni zvezi s pametno rešitvijo vprašanja reparacij.

Odhod angleške delegacije.

London, 5. aprila. (Izv.) V petek dne 7. t. m. se odpelje angleška delegacija z Lloydom Georgem, Cursonom in Hornom na čelu iz Londona v Genovo.

Ker je tudi francoska vlada pristala na predlog Anglije in Italije, po katerem naj bi se vršila v Genovi pred splošno še posebna predkonferenca zaveznikov, se bo ta vršila takoj, ko bodo došli v Genovo vse zavezniške delegacije. Dne 8. t. m. bodo imeli v Genovi predkonferenco tudi delegati male antante.

Dr. Beneš odpotoval v Genovo.

Praga, 5. aprila. (Izv.) Ministrski predsednik dr. Beneš je davi odpotoval v Genovo.

Ruske zahteve v Genovi

Riga, 6. aprila. (Izv.) Po zanesljivih vesteh iz Moskve bo predložila ruska delegacija genovski konferenci tele zahteve:

1. Priznanje zastave ruske trgovinske mornarice.
2. Ruske ladje smejo prosto in neovirano uporabljati tuja pristanišča.
3. Ruske ladje, katere so zaplenile druge države, se vrnejo Rusiji, oziroma se Rusija za te ladje, katerih je v inozemskih rokah baje 60 procentov, odškoduje.
4. Če se Dardanele nevtralizirajo zahteva Rusija, da bo tudi ona zastopana v mednarodni nadzorstveni komisiji za Dardanele.

AVSTRILSKA ODSKODNINA ZA VOJNI MATERIAL.

Dunaj, 5. aprila. (Izv.) Mednarodna komisija za nadzorstvo nad armadami premaganih držav je danes stavila uradu za stvarno demobilizacijo v Avstriji zahteve, v katerih se naglašja, da se mora po mirovnih pogodbah vsi vojni material izročiti antanti, oziroma se mora za prodani ali pokvarjeni material antanti nadomestiti. Francija in Italija bosta poravnali s Avstrijo znesek 13 milijonov zlatih frankov, katere zahteva komisija kot odškodnino za drugam prodani vojni material, pri kreditih, ki sta jih dovolili Avstriji.

Borba za vojaško službeno dobo v Franciji

Pariz, 5. aprila. (Izv.) Predlog vojnega ministra glede uvedbe 18 mesečnega vojaškega službovanja je danes v parlamentu letel na močan odpor. Zbornica je danes z veliko večino odklonila ta predlog, ker so tudi nekateri pristaši vlade glasovali zoper. Baje je tudi več ministrov zoper ta predlog. Debata o dobi vojaškega službovanja v Franciji se je zato odložila za nekaj tednov.

KLOFAČ V ZAGREBU

Zagreb, 5. aprila. (Izv.) Semkaj je prispel češki senator Vaclav Klofač, bivši minister narodne obrane. Iz Zagreba je zvečer odpotoval preko Bakra v Dubrovnik.

ČRNE KOZE V SRBIJI

Beograd, 5. aprila. (Izv.) V okolici Požaverca so ugotovili več primerov črnih koz. Zdravstveno ministrstvo je razposlalo v dotične kraje več državnih zdravnikov.

VISOK FINANČNI URADNIK DEFAVDAUT.

Praga, 5. aprila. (Izv.) Uradnik v češko-slovaškem finančnem ministrstvu višji finančni svetnik Katolický je bil danes aretiran, ker je poveril v ministrstvu poldrug million čsl. kron denarja.

Beograd, 3. aprila.

Vodja kadetov Miljukov, ki je pri nekaj dnevih v Berlinu čudovito uspešno atentatu, katerega žrtev je postal najbrž tudi mosto njega njegov prijatelj Nabokov, je v dopisniku «Vossische Ztg.» naslikal položaj v Rusiji kot stadij propadanja boljševiške moči.

Zaupnica

Lloyd George

Slabo kri med mnogimi politiki obeh glavnih strank so vzbudili tudi rezultati sestanka med Lloyd Geom in Poincaréjem v Boulogne.

Politične beležke

+ Memento za črno - modro - rdečo koalicijo. »Jugoslavija« priobčujoč z ozirom na politično zmedenost in nediscipliniranost njihovih pristašev, ki so v zadnje čase pokazala na raznih shodih, na naslov črno - modro - rdečo koalicije, zlasti pa na naslov NSS in JSDS, memento, v katerem pravi, da so dogodki pokazali, da med vodstvenimi strank in med množicami ni povsod istega potrebnega najozgeje kontakta, ki je prvi pogoj vsake uspešne politike. Vsled tega je vodstvo precej, precej daleč zahtevalo za množico. Članka pravi tudi, da se je videlo, kaj se pravi delati politiko od zgoraj navzdol, da se vsede peščica ljudi za mizo, s temeni, kaj ji je prav in potem pozivajo ta peščica s široko gesto narod in

Prosвета

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE.

Drama.

Opera.

Ponedjeljak, 10. aprila: Zaprto.
 Torek, 11. aprila: Gostovanje ge. Vesel
 Pola iz Zagreba; «Hoffmanove »ipo-
 vedke». A.
 Sreda, 12. aprila: «Luiza». D.
 Četrtek, 13. aprila: Zaprto.
 Petek, 14. aprila: Zaprto.
 Sobota, 15. aprila: Zaprto.

VIJOLINSKI KONCERT ŠLAIS.

(V ljubljanski filharmoniji 3. t. m.)

G. Šlais je reproduktiven umetnik. Številni njegovi deli so iz stega kova. Odlikujejo ga napram povprečnim violinskim virtuozem redka zmožnost očustovanja, smisel za ritem in živo dinamično interpretacijo in po sebi še razvit in dozorel čut za lepoto linij in za idealno barvo zvoka instrumenta. Ga. Šlais-Dey'ova je samostojna skladateljica.

Jubilee igralke. Novosadska gledališča igralke Dana Matejička slavi danes petindvajsetletnico svojega umetniškega delovanja v novosadskem gledališču. Na dan jubileja se uprizorita opereta »Tri deklice« in komedija »Zajace«, katerih bo obeh nastopila tudi slavljena igralka.

Skolski vestnik

Vsesokolski zlet v Ljubljani. Seje prehranjevalnega odseka, mesni pododsek 1. Jugoslovanskega vsesokolskega odbora se vrši dne 7. aprila 1923 ob po 21. uri v zletni pisarni »Narodni dom«. Člani tega odseka naj se seje zanesljivo udeležijo. — Zdravo.

Sport

Občini zbor Sportne zveze za Slove
nijo se je vršil v ponedeljek zvečer v dvo
rani ljubljanskega magistrata ob prav za
dovoljju udležbi. Po referatih o pos
meznih sportnih panogah, na katere a
se povrnemo, je bil izvoljen sledeči o
bor: predsednik dr. Hubert Souvan, po
predsednika Joso Gorec in dr. Slavk
Fornazarič, predsedstveni delegat za M
ribor kpt. Vladimir Suput, tajnika Evge
Betetto in Viktor Vodisek, blagajnika A
Pečnik in Ivo Sturm, gospodar Ivo Kav
šek, preglednika Jos. Malensek in Ben
Gregorič, namestnika dr. Vučina in T
minec, referent za časopisje Stanko V
rant. Poleg tega so bili izvoljeni nače
niki odsekov, oziroma podsavezov za p
samoze sportne panoge.

S. K. Ilirija – Nogometni trening vsi vsled deževnega vremena v petek ob 6. uri v jahalnici. V četrtke se trening ne more vsiti, ker je jahalnica zaprta. – Igralci naj vzamejo opremo pravčasno iz garderobe na igrišču. Trening važen. Dne 9. aprila se igra v M. riboru proti Rapidu in v Ljubljani proti Primorju. – Nogom. sekcija.

Kurz za nogometne sodnike se vr-
v petek dne 7. aprila ob 20. uri v N-
rodnem domu, soba Sportne zveze.

Položaj v Rusiji

Vodja kadetov Miljukov, ki je pred nekaj dnevi v Berlinu čudovito ušel atentatu, katerega žrtev je postal namočno njega njegov prijatelj Nabokov, je dopisniku «Vossische Ztg.» naslikal položaj v Rusiji kot stadij propadanja boljševiške moči.

Br.: **Ptičji pomenki**

Pa se zadere star vrabec: »No vi, pa vi in vaš jezik! Vse vidite, samo sebe ne. Zraven pa zavijate oči: »Oh, kakšno je dandanašnji svet! Mi pa ne hodimo ne v gledališče, ne po veselicah, pa ni mamo drugega kakor -- nič!« Ko ste bili pa mladi, vas je bilo vse polno po semtlih in svatovščinah.»

«Ne, prosim,» je odgovorila strnadovka. «Vam po božjih potih smo hodili.

«No, kaj takega je le na Dolenjskem mogoče,» je rekla užaljena vrabčevka. «Prosim vas, vrabec iz »Zvezde« vendar ni podoben vrabcu z Dolenjskega. Mi pa smo Ljubljani in s tem je povedano vse. Saj sem slišala celo, da je neki star pefelin v Novem mestu krenil

poti svojih očetov. Prične puti so u predsedala in dal se je pregovoriti ladi larčki in ji obljubil zvestobo. Seveda, moči so ga zapuščale. Stari izozganec je tako ponorel, da je ustanovil društvo »Kurja morala«. Takoj na prvi društveni seji je imel govor proti nogoženstvu. Vidite, morala celo pelina tako zbeга, da se navduši za enogénstvo. Mišni gospodar je žalostno gledal na klaverno spako in kimal pomenljivo v glavo svoji ženi. Ta pa se je hitro odločila in obsodila petelina v lonec. Morala je sicer takoj razpadla, prava mešnjava pa se je sedaj šele začela. Oglasila se je stara, že precej oskubljena puta: »Če petelina ni, pa naj ga namošeča kokoši! Zivela enakopravnost kokoši! V boj za kokošjo volilno pravilo! Na gnojšču je našla par peres od najkega petelina, si jih zataknila v rep, dalo si je okičnala z rudečo kunjso, se ploh postavljala kot petelica in končno ptoha na plot in hotela zapeti. Pa je pustila tak glas, da se je vsem kokomim smitila. »V boj proti sovražniku kokušje volilne pravice...» je pričela svoj govor. »Se nikoli nisem bil sovražnik naše valilne pravice...» je zagodrnjal tar dihur. skočil iz skrivališča na mla-

trajenja kurji zbor se je razpršil na vse strani, petelinca puta pa se je skrila na kmedenj in cele tri dni je ni bilo na izogled. Kmalu so dobili novega mladca, petelina na dvorišče, pamet je zasijala med kokošjim rodom: mladi petelinudi starih put ni zancemarjal in danes ne nobeni več ne sanja o «kokošji enopravnosti».

Ves ptičji rod se je dvignil in letel na drugo stran drevoreda. Ščinkovec je zakrčkal: »Poglejte no, tam-le pa vozni zvošček, ki je vozil nekda Tavrčarja.«
»Oh, tega je pa že dolgo časa! Je še na Visokem?«, je vprašal stari, zaspani strnad.
»Seveda! Ribi se silno pritožujejo: bezenj; še zdaj jim ne da miru!«
»Pustite ribe, gospodična!«, je zbodele stari strnad. »Glejteraje, da se poročite!«
»Čas je že.«

Stara ščinkavka jo je začela braniti. »Le o poroki nikar! Za take stvari je še vedno dosti časa. Tri dni pred smrtjo ločim pravno pravi! Zakon, tako vam povem, je za medom namažani — križ. Med polizeš — križ pa ostane.«

»Kdaj bi se že vzela,« se je izgovarjala stara devica, »na stanovanja nimava.«

ko bo Rožnik kmalu ves zeleni" je nam gaval mladi strnad.

"Gospod, izražajte se tako v svoji duši, ne pa v moji navzočnosti," je rekla užaljena devica, "poznamo vas, na korušte, policija se zelo zanima za vas!"

"Zame se sploh vse zanima, kar je ženskega spola: policija, ječa, zastavljalniki, posojilnica, palica in poboževalnica," stisnjen odgovoril mladi pokvarjenec.

Stara ščinkavka pa je modrovala na prejel: »Sploh pa živimo v času luksusa! Lüksus je vsaka stvar, ki velika stane, nič ne koristi. Oh, ta luksur — ja Beograd! Zato pa vedno ponavljaj: »Proč z Beogradom! Zivela republika Ribnica! Zivela avtonomna Vrhnika!« pojde tako naprej, postane za nas v država — luksus... In vi še slite v kon, gospodična?! Ali spite? Pojdite, pisim vas, v Kopitarjevo ulico pa poglejte izložena okna. Kat. tiskovnega društva. Na sliki »Veronikin prti« vam bje v napis: »Lüksus blago!«. V drugem oknu pa sama ljuba Lurska Marija drži s pozdignjenimi rokami listek: »Lüksus blago Bogovom niso priznale: In vi, gospodine, se hočete moštiti?! Mar ne veste, da največji luksus — zakon?!

Devetstopetnajsto

Tragedija naroda.

Pred hišo smo srečali drugo gručo, pričakujočo, da kdo odpre vrata. Tudi tem sem ponudil bedno sobico. Kako so bili hvaležni. V takih priložnostih je hvaležnost zelo poceni.

Sklenil sem, da jih presenetim in storim zanje več, kakor sem pa obljubil. Skočil sem v podstrešje, v svojo sobo, kjer je lepo gorel ogenj, z njim sem napolnil gašperček, pri katerem se vsaj malo ogrejejo. Tudi sem jim dal polovico sveče, da bi ne sedeli v temi.

V tej medli svetlobi sem si bolje ogledal svoje goste. Pred menoj sta sedela dva ugledna naša učitelja. Po imenih sem jih že davno poznal. Poleg njih dvajsetletni mladenič s podnaredniško saržo in dva dečka v narodni noši, z modrimi šajkačami na glavi. Bila sta učenca poljedelske šole ter sta prišla na nabor.

Dečka sta takoj zaspala na tleh, kakor hitro sta se malo ogrela. Njih mladost jih je ščitila pred skrbmi in trpljenjem. Mi pa sino sedeli poleg ognja, ker sta se učitelja bala leči na tla, češ, da sta preveč premražena. Tudi mladi vojak ni spal in je trdil, da mu rana jemlje vse spanje in ne more prej zaspati, dokler ni popolnoma utrujen.

Predolgo noč sem sklenil prebiti s temi dobrimi ljudmi pri ognju.

Učitelja sta pričela pripovedovati o svojem in tujem trpljenju na poti, o slabem vremenu, o pomanjkanju na begu, o

težkih trenutkih, kadar so zapuščali kako mesto. Vojak pa nam je popisoval strašne boje na Donavi, kjer je bil ranjen: slikal je silo nemške artilerije ter nezasišane napore srbskega vojaka. Učenca poljedelske šole pa sta spala trdno v otroških sanjah.

Razgovarjali smo se o bojih na tej fronti med Kačanikom in Gilanom.

«Danes sem videl,» pravi visoki koščeni učitelj, njegove svetle oči žarje iz polmraka in močan glas vre z globin. «Gledal sem uboge ljudi, koliko zaupajo vojski, ki je prišla nocoj na pomoč.»

«Kako ne bi? Velika divizija in dobra divizija je prišla.»

«No dobro,» pravi učitelj in otrese malomarno cigareto.

«Kako, vi ne verujete v njeno pomoč?» In že se budi v meni zopet mučni občutek razočaranja, ki sem ga prej že nekoliko utajil.

«Lahko da pomaga. Ne vem, kakšen je položaj na tej fronti. Kaj bi rekel?» sumnič s svojim glasom. «Če vam povem resnico, ne verujemo mi prav nikomur več, mi, ki prihajamo iz starih mej Srbije.»

Mladi vojak pokima z glavo in odobri njegovo misel.

«To bi morali videti, kar smo videli mi. Mislim, da bi potem več ne verovali v take malenkosti.»

«Za vruga, kaj ste videli hujšega, kar lahko vidite tukaj dahi in jutri: Umikanje naroda, vojske, beg družin, trpljenje.»

«E tega, kar smo videli mi, ne bo tukaj ne danes ne jutri. To boste videli, ko pade Priština,» zagrmí zopet njegov glas.

«Gledal sem, kako je padlo Skopje.»

«Ne,» mi odločno preseče besedo.

Ta upor me iznenadi. Kako da ne, kar se je vendar zgodilo pred kratkem. Pogledal sem mu v oči in videl, kako žarita dva ogorka sredi bakrenega lica, še strašnejšega v ognjenem svitu.

«Pravim, da ne,» ponovi učitelj. «Vi ste zapuščali Skopje, uverjeni, da se zopet povrnete, ko pridejo na pomoč Francozi in osvobodijo mesto. Kaj ni res?»

«Resnica.»

«Toda čakajte, da vidite, kako boste zapuščali mesto brez tega zaupanja.»

«Prav imate.» Prepričal me je. «Toda, kaj za vruga vas je preverilo, da ste odhajali iz mest tako obupani, ko je bil še velik del Srbije svoboden in prost. Tedaj smo še vsi pričakovali zavezniške pomoči, imeli smo dovolj streliva, hrane in vojska je bila še pripravljena za boj.»

«Kaj me je prepričalo, vprašate? Vas so varale novice, s katerimi so vas oblasti nalagale, same želje laži. Narod so hoteli ohrabriti, podžgati duh v armadi. Vi ste lahko verjeli vsemu, kajti niste se mogli prepričati o nasprotnem.»

«In vi ste se prepričali?»

«Dragi moj, kadar vidite na lastne oči, kako beži kralj, vrhovno poveljstvo, vlada, narodna skupščina, tedaj boste prokleto malo verjeli hektografiranim lističem, čebļajajočim o pomoči Francozov in Rusov. Videti bi morali tisto strašno sliko, ko zapusti vojsko in narod vsako zaupanje tudi v najmanjšo rešitev. Pred našimi očmi je propadala država, se vse krhalo in rušilo. Pod razvalinami pa se je krčilo in dušilo ljudstvo... Ko bi videli, kako vse gine, propadajo hiše, ljudje, mesta, vasi, se preplavljajo njive in polja, tedaj bi...»

(Dalje prihodnjik.)

Razne vesti

IZ GRŠKE POLITIKE.

Atene, 4. aprila. (Izv.) Na sobotni seji narodne skupščine je stavljal poslanec iz Tracije predlog, ki zahteva abdikacijo kralja Konstantina. Pri glasovanju so odšli iz dvorane venizelistični poslanci. Predlog je bil odklonjen s 153 proti 49 glasovom. Mnogo poslancev se je vzdržalo glasovanja.

Min. predsednik Gurnaris, poljedelski minister Rufos in poslanec Malah bodo 6. t. m. odpotovali v Genovo. Pred konferenco se bodo sestali z zastopniki velike ip male antante. Grški parlament bo prekinil svoje delo jutri 5. t. m.

MADŽARSKI DELEGATI V GENOVI.

Budimpešta, 4. aprila. (Izv.) Na genovski konferenci bodo zastopali Madžarsko med drugimi ministrski predsednik grof Bethlen, zunanji minister grof Banffy, bivši finančni minister Fran Teleszky. Delegacija odpotuje iz Budimpešte dne 7. t. m. in dospe v Genovo 9. t. m.

GROF KAROLY OSTANE V JUGOSLAVIJI.

Beograd, 4. aprila. (Izv.) Nekateri listi so prinesli vest, da je grof Karoly zaprosil rumunsko vlado, da mu dovoli bivanje na Rumunskem. Grof Karoly demantira te vesti kot popolnoma izmišljene ter izjavlja, da ne namerava zapustiti Jugoslavije.

NOVA INTERPELACIJA O VRANGLU.

Beograd, 3. aprila. (Izv.) Zemljoradniški poslanec Miloš Moskovljević, ki je pred kratkim interpeliral zunanlega ministra zaradi Vrangla, je ponovil svojo najno interpelacijo vsled novih podatkov, ki jih daje ima. Poslanec trdi, da Vrangl pripravlja na našem teritoriju nov napad na Rusijo in da izvestni ruski monarhistični zastopniki razvijajo veliko germafiliško propagando med ruskimi begunci.

NOVA ZAUPNICA FRANCOSKI VLADI.

Pariz, 4. aprila. (Izv.) Zbornica je včeraj popoldne končala interpelacijsko debato. Glavni dogodek zbornice je bila ostra debata med Tardieuem in Poincarejem. Poincare je govoril o častihlepnih načrtih Tardieuja. Nato je Tardieu v daljšem govoru napadel Brianda. Poincare je ponovno izjavil, da bo Francija lojalno sodelovala na genovski konferenci, ako se ne bodo kršile njene pravice. Zbornica je nato s 465 proti 72 glasovom sprejela dnevni red, ki izreka vladi zaupnico.

Objave

• **Občni zbor Umetnostnozgodovinskega društva v Ljubljani** se bo vršil v četrtek 6. aprila ob šestih zvečer po običajnem sporedu v vladni palači, oddelek za prosveto in vere, II. nadstropje na desno št. 22.

• **Pevske vaje pri »Ljubljanskem Zvonu«** se vrše redno vsako sredo ob pol osmih uri za ženski zbor, vsak petek ob pol osmih za moški in vsak ponedeljek ob pol osmih zvečer za mešani zbor.

• **Od danes naprej** se prodajajo vstopnice za klavirski koncert, katerega priredi v ponedeljek, dne 10. t. m. koncertna pianistka gospa Dana Golia-Kobler. Cene običajne. Predprodaja vstopnic v pisarni Glasbene Matice.

• **Šentjakovski gledališki oder v Ljubljani**, Florijanska ulica 27/I. V petek 7. aprila veseloigra »Težke ribe«. V soboto 8. aprila burka »Španska muha«. V torek 11. aprila Rovettova drama »Ne-pošten«. Začetek vselej ob 8. zvečer. Predprodaja vstopnic v šentjakovski knjižnici od 5. — 7. zvečer, od 7. — 8. na dan predstave pri blagajni.

• **Sestanek članov (članic) »S. R. Sparta«** se vrši v četrtek dne 6. t. m. ob pol 8. uri zvečer pri Novem svetu (Prešernova soba). Sestanka udeležiti ima se celokupni odbor, vsi redni, podporni in

ustanovni člani. Opozarja se posebno one član-e(ice), ki so v tekočem letu vstopili. Zelo važno — polnoštevilna udeležba potrebna. — Tajnik II.

• **Podporno društvo slepih v Ljubljani** vabi vse redne in podporne člane k polnoštevilni udeležbi na 2. redni občni zbor, ki se vrši dne 9. aprila točno ob 9. uri v »Slavčevi dvorani« Narodnega doma.

• **Invalidskim organizacijam.** Vlada hoče ukiniti nekatere naše zavode, zavlačuje kredite za pokojnine, da se ne izplačujejo redno, doklad sploh ne izplačuje, razpušča urad za nakazovanje pokojnin, sploh krši naše že itak malenkostne pravice. Pokazati je treba odločen nastop proti takemu nesocialnemu ravnanju z vojnimi žrtvami. Centrala pozivlja vsa poverjenišтва in podružnice, da skličejo v nedeljo dne 9. t. m. protestne shode in sprejmejo tozadevne resolucije, ki jih bomo predložili na merodajna mesta. Umreti ne moremo, tako živeti pa tudi ne. — Odbor.

• **Najlepše knjige** slovenske, srbohrvatske, češke, ruske, nemške, italijanske, francoske in angleške izposoja vsak delavnik od pol šestih do pol osmih zvečer šentjakobska knjižnica, Vožarski pot 2 koncem Florijanske ulice, električno postajališče. Na razpolago popolni imenik. — Kupujejo se knjige po najvišji ceni.

• **Carinski posrednik Kosta M. Ivanović** s tem obvešča, da je svojo pisarno preselil v prostore Mednarodne trgov. špedit. in skladiščne delniške družbe »Orijent«, podružnica Ljubljana. Sodna ulica št. 3, telefon 463. Prva u delo: deklariranje blaga za račun strank, kao i reklamacije po svima carinskim kazenskim zadevama.

• **Dotična oseba**, ki je dne 3. t. m. v kavarni Union pomotoma odnesla dežnik (Stockschirm), se opominja, da ga priinese nazaj in izroči blagajni. — Oseba je dobro znana in se opozarja, da se bo proti nji sodnijsko postopalo.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenč. Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 5. aprila 1922.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	751.9	23	sev. zap.	sneg	67.6
Ljubljana	14.	756.7	60	sev. vzh.	oblačno	—
Ljubljana	21.	758.1	36	sever	—	—
Zagreb	7.	751.0	60	jug. vzh.	dež	17.0
Beograd	7.	750.0	80	jug	oblačno	18.0
Buna	7.	753.7	00	zapad	—	3.0
Praga	7.	—	—	—	—	—
Inomost	7.	755.9	30	—	sneg	1.0

V Ljubljani barometer reduciran na morskó ravnino. — Barometer višji, temperatura nižja.

Mali oglasi

stanje do 30 besedi 1 Din. 3.—, restih naslednjih 5 besedi 1 Din. — Trgovski agenci, dopisovanja, opremljenosti do 30 besedi 5 Din., restih naslednjih 5 besedi 2 Din. — Plače se naprej. (Lahko tudi v znakih.) Na spremljanje se odgovarja le, ako je spremljanje priloženo znanst. se odgovor.

Službe

Dva šoferja.

Sprejmeta se dva zanesljiva, v reparaturah avtomobila izvežbana šoferja s dobrimi spričevali in daljšim službovanjem za tovarne avtomobile. Pogoj je popolna treznost. Ponudbe s navedbo plače naj se dopošljejo na Em. Supanc v Rogatcu. 930

Kolarski pomočnik.

Sprejme se do dne 17. aprila t. l. en dobro izučen kolarski pomočnik proti dobremu dnevnemu plačilu. Ponudbe na Alojza Stajkova, kolarski mojster, Ključarovi 18, pošta Sv. Tomaž pri Ormožu. 931

Gospodična 948

19 let stara, absolventinja I. učiteljskega tečaj, večja slovenskega, nemškega in deloma italijanskega jezika ter stroje-pisja, išče službo k t. začetulca v kaki pisarni. trgo.

vini ali pri kaki družini kot zaslonba gospodinj. V službo lahko takoj v op. Cenjene ponudbe p oim na naslo: Anica Kovačič, V soko pri Kranju.

Razno

Hrastovega lesa, stoječega, okrog 100 m³, v bližini kolodvora v Škofji Loki, želimo takoj prodati. Kocijau Hafner, Dorfarje št. 15 pri Škofji Loki. 949

Dá v najem 950 Janko Malus mesnico in klanico pri farji cerkvi na Bilseljskem. Samci imajo prednost.

Klobase.

Pristne kranjske klobase, domače salame in vsakovrstno prekajeno meso ima v zalogi **Jožef Križnar**, mesar in prekajevac v Stražišču pri Kranju. Cene po dogovoru.

Odda se, 50/a oziroma zamenja se nemeblovana soba z absolutno posebnim vzhodom v sredi mesta s enako meblirano. Vpraša se v upravi »Jutra«.

Bandni uradnik 907

išče prazno sobo, za takoj, plačam dobro. Ponudbe pod »razna soba« na upravo »Jutra«.

Javna dražba. 922

Dne 6. aprila se bo prodajalo po javni dražbi na Rimski cesti 21 pohištvo, slike, ogledalo, kopirna preša, ženski čevlji in razne stvari.

Kupi

se parna lokomotiva s 15 do 20 konjskimi silami, čeprav že rabljena, ampak v dobrem stanju. Plačilni pogoji ugodni. Takojšnje ponudbe na naslov »Anton Hajos Mestinje, pošta Podplat.

Kupujem stare obleke, stare perilo in stare čevlje 952

ter plačujem vse po najvišjih cenah. Po blago pridem lahko sam. — **Dramé Martin**, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29.

Blagajničarka

se sprejme restavracija na glavni kolod., Uč. Lj. ana.

Blago za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sodarje l. t. d. priporoča trdka

A. & E. Skaberné, Ljubljana, Mestni trg 18.

Iščem v najem dobro idočo trgovino oziroma lokal

na deželi, na prometnem mestu. Ponudbe naj se pošiljajo na K. T. G., pošto ležečo Solčava, Sav. dol., do 1. maja t. l.

Prometni zavod za premog

d. d.

v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

I-čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov:

3013

Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani, Murska ulica 19.

Zavarovalnica in pozavarovalnica TRIGLAV

ustanovljena po Slovenski banki v Ljubljani, Jugoslovanski banki v Zagrebu, Beogradu in New-Yorku, Zivnostenski banki v Pragi, jugoslovanski veleindustriji itd.,

zavaruje

po najugodnejših pogojih proti škodam vsled požara in proti transportnim škodam ter prične v najkrajšem času tudi z zavarovanjem škod vsled vloma, nezgod, razbitja šip, toče, zakonitoga jamstva in ohomage.

Generalno zastopstvo za Slovenijo:

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 5/I.

pri Pokrajinski zvezi društvo hišnih posestnikov.

Zastopstva v vseh večjih mestih Slovenije.

Sprejema zanesljive in spretno zastopnike.

Sedež društva: Beograd.

Poslovno ravnanje: Zagreb.

Predno sklenete zavarovanje, vprašajte za pogoje in tarife pri tej domači zavarovalnici. 868